9-1 Multi- és politrauma következtében kialakult funkciózavar / fogyatékosság miatt szükséges rehabilitáció ellátási programja

II. szint 2200 szakmakód (felnőtt), 2205 szakmakód (gyermek)
III. szintű 2200 vagy 2205 szakmakódú ellátóba történő felvétel feltételei a Kiemelt ellátások A (1) pontban szerepelnek.
III. szint 2208 szakmakód (felnőtt), 2209 szakmakód (gyermek)

Több régiót érintő, közöttük életet veszélyeztető ill. életet nem veszélyeztető sérülések utáni állapot. A rehabilitációs célok a trauma okozta funkció kiesések ill. fogyatékosság természetéből adódnak. Domináló Agyi illetve / és gerincvelő illetve/és égési sérülés esetén a 14. illetve a 15. REP-ekben leírtak az irányadóak. Enyhe agy- ill. gerincvelő sérülés előfordulhat, amely a polytrauma részeként nehezíti a rehabilitáció folyamatát.
A polytraumához sorolandó a mellkasi, vagy hasi szerveket érintő sérüléseken kívül az instabil medence, vagy nyaki, felső háti gerinc sérülés is.

1. A páciensek állapotának jellemzése

1.1. Baleset és a kialakult károsodás / funkciózavar / fogyatékosság leírása

Lásd a NEAK honlapján közzétett kitöltési útmutatót, illetve törzseket, továbbá a 6. pont tartalmazza a szakmai ajánlást.

1.2. Állapot-súlyosság: A rehabilitációra kerülő személyek állapot-súlyossága a program kezdetén limitek megadásával: extrém súlyos / súlyos/közepes

1.3. Humán erőforrás

1.3.1. Ápolási szükséglet: nagy /közepes

1.3.2. Specifikus szakdolgozói szükséglet Bővített csomag. gyógytornász, kötözős nővér (antidecubitus ellátás és sebkezelés, sztóma ellátás), szociális munkatárs, ergoterapeuta, sportterápiát végző és/vagy hydroterápiát is végző fizikoterápiás szakasszisztens, dietetikus, pszichológus, egyéb szakember pl: fizikoterápiás szakasszisztens, gyógymasszőr, gyógytestnevelő, neuropszichológus; munkapszichológus, ortopéd műszerész elérhetősége a hét minden napján

1.4. Fogyóanyag szükséglet

1.4.1. Napi átlag

Alapbetegség(ek) miatt szükséges gyógyszerek + pszichiátriai szerek (pszichiátriai betegség, suicidium), infúziók, valamint az átvételkor meglevő vagy később jelentkező szövődmények kezeléséhez szükséges gyógyszerek (vaskészítmény antibiotikumok).
Rehabilitáció alatt szükséges gyógyszerek: LMWH, fájdalomcsillapítók, izomlazítók, antidepresszánsok,

1.4.2. Napi átlagos kötszer- egyéb orvosi és orvostechnikai anyag szükséglet: nagy

Alapbetegség(ek), a sérülés jellege és a szövődmények miatt gyakran szükséges: sebkezeléshez szükséges eszközök, kötszerek, fertőtlenítő szerek, trachea kanül, tápszonda, védőruházat, infúziós szerelék, sztóma zsákok
fecskendők, tűk, pelenka, katéter, ergoterápiás eszközök

1.4.3. Napi átlagos diagnosztikai anyag (fogyóeszköz) szükséglet: nagy/közepes

Alapbetegség megítéléséhez: labor: vércukor méréshez tesztcsík INR, CRP, We., Katéter, EKG. bakteriológia (sebváladék, vizelet) Ergometria.
Rehabilitációs alatt szükséges: rtg. (natív, sipolytöltés) UH (ízületi, hasi, ér UH, UH-os retenció mérés)/elérhető CT, MRI, EMG-ENG hozzáférés

2. Betegutak leírása

2.1. Hogyan kerül a páciens rehabilitációra?

Intenzív osztályról és baleseti sebészetről közvetlenül; / ritkán más típusú aktív osztályon tartózkodás, vagy rövid otthoni ápolás után /közvetetten ismételt felvétel otthonról, ambulanciáról is történhet, de történhet másik rehabilitációs osztályról is, ha az ellátás akadályba ütközik

2.2. Mi a jellemzője az adott betegcsoportnak a rehabilitációs ellátás időzítésére vonatkozóan?

Jellemzően korai elsőbbségi rehabilitáció, ritkán programozható (az utóbbi általában nagyon hosszúra nyúló rehabilitációs ellátás esetén, ill. késői szövődmény vagy tervezett sebészeti beavatkozást követően és ismételt felvétel esetén.

3. A rehabilitációs ellátó helyre vonatkozó kívánalmak leírása

Fekvőbeteg ellátás, elsőbbségi

Bővített csomag, III –II szint (szakmakód: 2208, felnőtt és 2209 gyermek); Tartama: 2190 nap;

2200 vagy 2205 szakmakód, III. szint A(1) Kiemelt ellátási szükségletű betegek ismételt (programozható) és kivételesen elsőbbségi rehabilitációja, ha területileg kötelezett kiemelt ellátó helyhiány miatt átmenetileg nem tudja fogadni.

Ismételt ellátás az első ellátás folytatásaként – csaknem kizárólag fekvőbeteg felvétel rehabilitációs céllal (elsőbbségi rehabilitáció befejezését követően) - ez gyakran szintén elsőbbségi, ritkábban programozható

Ismételt rehabilitáció válhat szükségessé, ha a primer traumatológiai ellátás és elsőbbségi rehabilitáció után, ha :

- konzervatív kezeléssel nem oldható, súlyos kontraktúra miatt műtét, vagy altatásban bemozgatás történt - programozható
- a törésgyógyulás elhúzódása vagy elégtelensége (álízület kialakulása) miatt spongiosaplastica vagy reosteosynthesis, válik szükségessé – nem programozható műtét esetén ismételt elsőbbségi, egyébként programozható

- a törésgyógyulás során jelentős végtagi tengelyeltérés, csont nekrózis vagy ízületi arthrosis alakult ki, és korrekciós osteotomia vagy endoprotézis beültetés válik szükségessé – nem programozható műtét esetén ismételt elsőbbségi, egyébként programozható
- a polytraumatizáció mellett ellátatlanul maradt illetve konzervatívan sikertelenül kezelt szalagsérülés következtében krónikus instabilitás vagy éppen (különböző okokból) kontraktúra alakult ki, és szalagplasztika vagy arthrolysis válik szükségessé – posztoperatív szakban elsőbbségi
- a perifériás ideg vagy plexus sérülése nem mutat javulást, és idegtranszplantáció vagy funkcionális rekonstrukciós műtét (izom-ín transzfer) válik szükségessé – ez esetben a 3.1-es REP-ben jelenik meg; ha a többi sérüléssel szemben ez uralja a képet – nem programozható műtét esetén ismételt elsőbbségi, egyébként programozható
- olyan csont- és/vagy lágyrész defektus marad vissza, illetve konzervatív módon nem gyógyuló decubitus alakul ki, ami miatt major plasztikai beavatkozás (csont szegment transzport, myocutan vagy kompozit lebeny, esetleg mikrovaszkuláris módszerrel) válik szükségessé. – ez ebben a betegcsoportban igen ritka – postoperatív szakban elsőbbségi
- ha a beteg kezelését valamilyen oknál fogva (tervezett, vagy nem tervezett műtét, pszichés állapot, belgyógyászati problémákstb) a kezelés befejezése előtt meg kellett szakítani

Ismételt felvétel esetén kódolandó FNO-k az elsőbbséginél megadottal megegyeznek.

Jellemző	Minősítő
1.2. állapot súlyosság(N/Kp/k)	nagy/kicsi
1.3.1. ápolói szükséglet (N/Kp/k)	nagy/kicsi
1.4.1. gyógyszer szükséglet (N/Kp/k)	nagy/ kicsi
1.4.2. kötszer és egyéb orvostechnikai anyag szükséglet (N/Kp/k)	nagy/kicsi elsősorban a kültakarón végzett plasztikai műtétek után lehet nagyobb
1.4.3. diagnosztikai anyag szükséglet (N/Kp/k)	közepes a műtétek után ismételt rehabilitációs felvétel során rutin labor, rtg.. és UH diagnosztika (nekrózis esetén MR követés)
3.1. ellátási csomag (alap/bővített)	a polytraumatizáció után jellemző problémakör jelentős része az elsőbbségi ellátásban megoldódik, így rendszerint egy végtagi vagy ízületi korrekció után, a túlzottan elhúzódó korai ellátás miatt szükséges adaptációs szabadság után, vagy rekondícionálás céljából történik az ismételt rehabilitációs felvétel
3.2. ellátási szint (I/II/III)	III-II
3.3. ellátás helyszíne (fekvőbeteg/NK/járóbeteg)	fekvő, nappali kórház, esetleg ambuláns is lehet ismételt ellátásban*, ezt jelentős mértékben befolyásolhatja pl., hogy felső vagy alsó végtagi korrekció történt
3.4. ellátás várható tartama (tól – ig)	21--50 nap

Ismételt rehabilitáció várható tartama az első évben (hét/1. év)	3-6 hét a fenti esetek többségében (egyszerű szalagplasztika, endoprotézis beültetés) elégséges, plexus vagy komplikált defektus pótlás után, eszközváltások (gipsz, ortézis, korzett elhagyás, eszköz használat betanítása, kialakult kontraktúrák és izomatrófiák kezelése) 3-6 hónap is lehet
Ismételt rehabilitáció várható tartama a második évben (hét/2. év)	3-6 hét a fenti beavatkozások jelentős része történhet a második vagy további posztttraumás évben (tengelykorrekció, endoprotézis beültetés, rekonstrukciós műtétek)
jellemző betegutak	1. traumatológiai (ortopédiai) osztály → rehabilitációs osztály
	2. rehabilitációs osztály szakambulanciája → rehabilitációs osztály

*akkor végezhető ismételt rehabilitáció szakambulancián vagy nappali ellátásban (mindkét esetben az adott ellátást fekvőbeteg formában is végző osztály mellett működő NE / JB), ha a beteg (gyermek) közlekedése megoldható, vagy a szállítást naponta igénybe tudja venni.

Folytatólagos ambuláns ellátásban (kontrollok, döntés a további rehabilitációs szükségletről) milyen programokra lehet szükség a szokványos ellenőrzésen túl? Egyéb REP-ek: kéz funkció zavarok (3-1) / fájdalom (4-1) / amputáció (7-es REP-ek); Ellátási szint: a programok szerint. 12hónapon belül várható kapcsolódó ellátás: fájdalom szindróma kialakulása, vagy ízületi kontraktúra, izomatrófia megelőzés, kondícionálás, pszichotherápia, esetleges protetizálás folytatása.

4. **A rehabilitációs terápiás program kötelezően elvégzendő és dokumentálandó elemei az adott betegcsoportban** a NEAK honlapján közzétett szabályozás szerint

5. **A rehabilitáció eredményességének értékelése**

5.1. Változást jellemző teszteredmények:

- **FNO,**
- **FIM motoros funkciók és FIM összes (kötelező), valamint**
- **további tesztek a funkciózavar függvényében a NEAK honlapján közzétett szabályozás szerint:** Barthel-index, Izomerő, ROM, VAS, 10-méteres járásteszt. Gyermekek esetében célskála alkalmazása javasolt.

5.2. Kimeneti jellemző

Munkaképes korúak – foglalkozási rehabilitáció megkezdése, ill id. leszázalékolás megindítása. Tanulók esetén munkaképességi vizsgálatok alapján esetleges pályamódosítási javaslat, iskola módosítás.

Nem munkaképes, ill. időskorúak – szociális gondozás, ill. háziápolás megszervezése, vagy elhelyezés kezdeményezése.

ÖNELLÁTÁS: Mobilitási és önellátást segítő eszközökkel a sérült személyére nézve önellátó

6. Szakmai ajánlás

6.1. BNO1

S3270	Az ágyéki csigolyák és medence többszörös törése
S3272	A medence többszörös törése
S3280	Az ágyéki csigolyák és medence egyéb és k.m.n. részeinek törése
S3570	A hasüreg és medence több erének sérülése
S3811	A has, ágyék és a medence összenyomatásos sérülése
S7270	A combcsont többszörös törése
T0210	A törzs, derék és medence csontjainak együttes törései
T0240	Mindkét felső végtag csontjainak több tájékon lévő törései
T0250	Mindkét alsó végtag csontjainak több tájékon lévő törései
T0260	A felső- és alsó végtag(ok) csontjainak több tájékon lévő törései
T0270	A mellkas, hát alsó részei, medence és végtagcsontok együttes törései
T0280	Testtájékok csontjainak egyéb kombinációban lévő törései
T0290	Többszörös törések, k.m.n.
T0300	Ficam, rándulás és húzódás a fejen és a nyakon
T0310	Ficam, rándulás és húzódás a mellkason, deréktájon és a medencén
T0320	A felső végtag(ok) több tájékának ficama, rándulása és húzódása
T0330	Az alsó végtag(ok) több tájékának ficama, rándulása és húzódása
T0340	Az alsó és felső végtagok több tájékának ficama, rándulása és húzódása
T0380	Testtájékok egyéb kombinációban lévő ficama és húzódása
T0390	Többszörös ficamok, rándulások és húzódások, k.m.n.
T0400	Összenyomatásos sérülések a fejen és a nyakon
T0410	Összenyomatásos sérülések a mellkason, hason, deréktájon és a medencén
T0420	A felső végtag(ok) többszörös összenyomatásos sérüléseik
T0430	Az alsó végtag(ok) többszörös összenyomatásos sérülései
T0440	Az alsó és felső végtagok együttes összenyomatásos sérülései
T0470	A mellkas, has, deréktáj és medence együttes összenyomatásos sérülései
T0480	Testtájékok egyéb kombinációban lévő összenyomatásos sérülései
T0490	Többszörös összenyomatásos sérülések, k.m.n.
T0620	Idegek sérülése több testtájékkal együtt
T0640	Izmok és inak sérülése több testtájékkal együtt
T07H0	Többszörös sérülések, k.m.n.
T8490	A belső ortopéd protet.eszközök-implantatumok-graftok k.m.n. szövődm.

6.2. BNO3

G8190	Féloldali bénulás k.m.n.
G8220	Paraplegia k.m.n.
G8250	Tetraplegia k.m.n.
G8300	Felső végtag kétoldali bénulása
G8310	Az egyik alsó végtag bénulása
G8320	Az egyik felső végtag bénulása
G8330	Egy végtag bénulása k.m.n.
G8340	Cauda equina syndroma

G8390	Bénulásos syndroma k.m.n.
M1250	Sérüléses arthropathia
M2130	Csukló vagy láb bénulása (szerzett)
M2190	Szerzett végtag deformitás, k.m.n.
M2410	Egyéb izületi porc rendellenességek
M2420	Szalag-rendellenesség
M2430	Pathologiás izületi dislocatio és subluxatio, m.n.o.
M2440	Az izület visszatérő dislocatiója és subluxatiója
M2450	Ízületi contractura
M2480	Egyéb meghatározott izületi működési zavarok, m.n.o.
M2520	Lötyögő izület
M2530	Az izület egyéb instabilitása
M2540	Ízületi folyadékgyülem (effusio)
M2550	Ízületi fájdalom
M2560	Ízületi merevség, m.n.o.
M2580	Egyéb, meghatározott izületi rendellenességek
M6100	Traumás eredetű myositis ossificians
M6120	Az izmok bénulásos calcificatiója és ossificatiója
M6240	Izomcontractura
M6250	Izomtömeg vesztés és atrophia, m.n.o.
M7910	Izomfájdalom
M7960	Végtagfájdalom
M8410	Össze nem forrt csonttörés [álizület]
M8420	Csonttörés elhúzódó gyógyulása
M8729	Posttraumás csontelhalás k.m.n. lokalizáció
M8900	Algoneurodystrophia
M9600	Álizület fúzió vagy arthrodesis után
M9690	Beavatkozás utáni csont izomrendszeri rendellenesség, k.m.n.
M9990	Biomechanikai károsodás, k.m.n.
R2620	Járási nehézség m.n.o.
R2680	Járási és mobilitás egyéb és k.m.n. rendellenessége
T8460	Infectio és inflammatio belső fixatiós eszköz miatt [bármely helyen]
T8490	A belső ortopéd protet.eszközök-implantatumok-graftok k.m.n. szövődm.

6.3. FNO-k

b455	A terheléstolerancia funkciói
b710	Az izületek mobilitási funkciói
b730	Izomerő-funkciók
d410	Az alaptesthelyzet változtatása
d465	Helyváltoztatás segédeszköz használatával
d540	Öltözködés

b114	Tájékozódási funkciók
b122	Általános pszichoszociális funkciók
b139	Általános mentális funkciók, másképpen meghatározott és nem meghatározott

b140	Figyelmi funkciók
b144	Emlékezésfunkciók
b147	Pszichomotoros funkciók
b270	A hőmérséklet és egyéb ingerek érzékelésének funkciói
b420	Vérnyomásfunkciók
b620	Vizeletürítési funkciók
b715	Az ízületek stabilitási funkciói
b740	Az izom-állóképesség funkciói
b760	Az akaratlagos mozgási funkciók kontrollja
b770	Járásminta-funkciók
b810	A bőr védőfunkciói
d160	Figyelem összpontosítás
d175	Problémák megoldása
d230	Napi rutinfeladatok elvégzése
d240	A stressz és más pszichés terhek kezelése
d415	A testhelyzet megtartása
d420	Saját test áthelyezése
d430	Tárgyak emelése és hordozása
d445	Kéz- és karhasználat
d450	Járás
d460	Helyváltoztatás különböző helyszíneken
d510	Mosakodás
d530	Toilette-használat
d550	Étkezés
d640	Házimunka végzése
d710	Alapszintű személyközi interakciók